

Dr Fathi Khaled PhD, Gyermeksebész főorvos

Lenőtt nyelv-Ankyloglossia

Mikor mondjuk, hogy a gyermek nyelve lenőtt?

Az orvosi irodalomban a **lenőtt nyelv** ankyloglossia néven szerepel, ami azt jelenti, hogy a nyelvet a szájüreg alsó részéhez rögzítő nyelvfelek (frenulum) túl rövid vagy túl feszes. Ez problémát jelenthet a nyelv szabad mozgásában. A nyelvfelek csökkent rugalmassága vagy tömzsisége akadályozhatja a csecsemő zavartalan táplálkozását, szopását, későbbiekben pedig nehézségei jelentkezhetnek a beszédben és a megfelelő szájhigiéniának kialakításában.

A lenőtt nyelv általában öröklött rendellenesség, családi halmozódás figyelhető meg, mely eltérő súlyossággal jelenhet meg. Gyakran együtt jár más fejlődési rendelleneségekkel, úgymint ajak- és szájpadhasadékkal és Mohr szindrómával, de gyakori az önmagában való előfordulása is. Fiúknál gyakoribb ez a fajta fejlődési rendellenesség, mint lányoknál, a pontos öröklésmenete nem ismert.

Tünetei:

A lenőtt nyelvvel együttjáró beszűkült mozgásképessége a nyelvnek, komoly nehézséget okozhat **csecsemőknél** a szoptatásban, mivel nem tudnak megfelelően táplálkozni, kevesebb anyatejet vagy tápszert vesznek magukhoz, aminek jelentős **súlyvesztés** vagy **súlygyarapodás elmaradás** lehet a következménye. Ezenfelül a szájpadon a nem megfelelő technikájú szopás miatt, **csomó** jelenhet meg. A csecsemő lenőtt nyelve az anyát is érintheti, mivel a baba nem megfelelő szopása miatt jelentős fájdalmat élhet át ilyenkor, az emlőbimbó

kisebesedhet, az emlő nem megfelelő kiürülésével együtt pedig komoly emlőgyulladás jöhet létre.

A későbbiekben a kisgyermeknek nehézségei lesznek a beszédben, a tiszta hangképzésben a nyelv korlátozott mozgása miatt. Akadályozott lehet az „sz”, „d”, „l”, „r” és a „t” hangok megfelelő képzése, kiejtése. Emellett olyan akadályokba ütközhet, mely alapvető tevékenységek örömteli kivitelezését gátolja meg, mint a fagylaltozás, fúvós hangszeren való gyakorlás vagy csak egyszerűen egy nyelvkiöltés. A nagymértékben lenőtt nyelv az egészséges és szabályos **fogazat kialakulását is befolyásolhatja**, mivel nagy távolság alakulhat ki az alsó metszőfogak között, ezenfelül a megfelelő technikájú fogtisztítás is mindennapos nehézségekbe ütközhet.

Diagnózis:

Általában elmondható, hogy könnyen felismerhető a lenőtt nyelv, egy-két kivételes esettől eltekintve. Érdeemes szakorvoshoz fordulni, ha azt észleljük, hogy amikor a csecsemő nagyra próbálja nyitni a száját, akkor a nyelv elülső felszíne lapos, szív alakú behúzódnak képződik és a nyelv hegye elgömbölyödik.

Jellegzetes tünet az is, mikor a csecsemő kinyitja a száját a nyelve nem az alsó fogíny irányába mozdul el, hanem visszafelé, a garat felé mozog. Mivel a nyelv a lenövés miatt csak korlátozottan képes mozogni, így nem tud kialakulni a megfelelően ívelt szájpad, hanem gótikus, csúcsív figyelhető meg. Kiscsecsemők automatikusan utánoznak minket, ha kiöltjük rájuk a nyelvünket, így könnyen megállapíthatjuk a lenövés tényét, ha ez az utánzás nem teljesen sikerül többszöri próbálkozásra sem, vagy csak épphogy a gömbölyű nyelvcsúc jelenik meg az ajkai között.

Kezelés:

Sok esetben nem igényel semmilyen beavatkozást csecsemőkorban, ha nem okoz táplálkozási zavart vagy egyéb kellemetlen tünetet, mivel gyakran az első életév végére magától megfelelő hosszúságúvá és feszeségűvé alakul.

Ha táplálkozási és egyéb problémák okozója a lenőtt nyelv, akkor három féle beavatkozási módszer közül válasz a gyermeksebész, a lenövés fokának, kiterjedtségének megfelelően. Egyik megoldás lehet a nyelvfelvágás, azaz frenulotómia. Itt a lenövés csak a vékony hártyszerű részét érinti a nyelvféknek, melyet könnyen átmetszenek, nem jár fájdalommal, sem vérzéssel, így nincs szükség érzéstelenítésre, se varratokra, akár a beavatkozást követő 10. perc után már meg is szoptatható a kiscsecsemő.

Másik műtéti lehetőség a frenuloplasztika, ami már egy összetettebb beavatkozás. Ilyenkor a nyelvfék vastosabb, nagyobb valószínűséggel ereket, idegeket tartalmaz, ezért ennek az átmetszése speciális sebészeti eszközöket, varratokat igényel, így ez kórházi befekvéssel, altatással jár.

Ezenfelül végeznek még Z-plasztikát is komolyabb lenövések esetén, ami egy speciális műtéti eljárás, szintén altatásban és varratok is szükségesek hozzá.